

ת"פ 36718/01/18 - מדינת ישראל נגד גיאורגי איזרייב - נוכח, רונן איזגוייב - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

24 יוני 2020

ת"פ 36718-01-18 מדינת ישראל נ' איזרייב ואח'

בפני כב' הסגנית נשיא נגה שמואלי-מאיר

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד רפי עמוס - נוכח

המאשימה

נגד

1. גיאורגי איזרייב - נוכח

ע"י ב"כ עוה"ד רון פרסטר] - נוכח

2. רונן איזגוייב - נוכח

ע"י ב"כ עוה"ד יפעת סיל] - נוכח

הנאשמים

גזר דין

א. רקע עובדתי

1. כפי הנטען בכתב האישום המתוקן, ביום 12.01.2018 בסמוך לשעה 03:00, הגיע המתלון ילדי 1999 ברכבו מסוג "פורד" בסמוך ל "נרגילה בר" הממוקם באזור נווה אשכול בשדרות.
2. במועד זה הגיעו הנאשמים למקום, כאשר הנאשם 2 נוהג ברכב מסוג "יונדאי" וחנה את רכבו בצמוד לרכבו של המתלון. בזמן שהמתלון החל בנסיעה לאחור על מנת לצאת מהחנייה, פתח הנאשם 2 את דלת רכבו וכתוצאה מכך, נשרטה דלת רכבו של הנאשם 2 על ידי רכבו של המתלון.
3. מיד לאחר מכן, יצא הנאשם 2 מרכבו, ניגש בריצה למתלון אשר היה ישוב בכיסא הנהג ברכבו, ותוך כדי השמעת צעקות בלשון: "מה אתה עושה בן זונה!", התחילו הנאשמים לתקוף את המתלון בכך שהנאשם 2, הכה בראשו של המתלון וניסה למשוך את המתלון דרך חלון הרכב שהיה פתוח, ואילו הנאשם 1, הכה את המתלון בראשו ובאזור החזה.
4. עוד נטען, כי תוך כדי כך שהנאשמים מכים את המתלון דרך חלון הרכב, הם הצליחו לפתוח את דלת הרכב, וניסו למשוך את המתלון מחוץ לרכב. המתלון התחנן בפני הנאשמים שיניחו לו וישחררו את חגורת הבטיחות על מנת לצאת מהרכב, אך הנאשמים המשיכו להכות את המתלון.
5. בהמשך לכך, יצא הנאשם 2 וניגש לנאשם 1, והמתלון אמר לנאשמים כי הוא נוסע לבנק על מנת להביא להם את הכסף, ובהמשך, עזב הלה את המקום ברכבו והגיע מידית למשטרה.
6. בנסיבות המתוארות, גרמו הנאשמים נזק לרכבו של המתלון בכך שעיקמו את המראה הצדדית של הרכב ובעקבות כך נשבר הפנל של מערכת השמע ברכבו של המתלון.
7. הנאשמים הודו במיוחס להם לעיל, ועל יסוד הודאתם זו הורשעו בעבירה של **תקיפה סתם בצוותא חדא** לפי סעיפים 379 + 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירה של **היזק לרכוש במזיד** לפי סעיף 452 לחוק העונשין.
8. הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, תוך שהמאשימה הצהירה כי עמדתה העונשית הינה למאסר שיכול

- וירוצה בעבודות שירות וענישה נלווית, ואילו ההגנה ביקשה כי שירות המבחן יתייחס לשאלת ביטול ההרשעה בעניינם של שני הנאשמים. כן הוסכם כי כל אחד מהנאשמים יפצה את המתלון בסך של 5,000 ₪.
9. בעניינם של הנאשמים התקבלו **מספר תסקירים**, ובסופם המליץ שירות המבחן לבכר את הפן השיקומי, להורות על ביטול הרשעתם של הנאשמים ולהשית עליהם צו מבחן וצו של"צ. בתסקירים האמורים, פירט שירות המבחן אודות ההליך הטיפולי שעברו הנאשמים, ועמד על קורות חייהם וחיי משפחתם כמו גם על מאפייניהם האישיותיים, יחסם לעבירות, ועוד. מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקירים האמורים, מלבד אותם נתונים הרלוונטיים לשאלת העונש, שאליהם אתייחס בהמשך.
10. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות שהתקבלה ביום 16.06.2020, עולה כי הנאשם 1 מתאים לביצוע עבודות שירות.
11. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות שהתקבלה ביום 23.06.2020, עולה כי הנאשם 2 מתאים לביצוע עבודות שירות.

ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

12. המאשימה עמדה על חומרת מעשיהם של הנאשמים, על הנסיבות שנלוו אליהם, ועל הצורך למגר את תופעת האלימות. לבסוף, טענה המאשימה שעל מתחם העונש ההולם בגין עבירת התקיפה לנוע בין מאסר מותנה לבין 6 חודשים מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות; ואילו על מתחם העונש ההולם בגין עבירת ההיזק במזיד לנוע בין מאסר מותנה לבין 6 חודשים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. לגופו של עניין, ביקשה המאשימה להשית על כל אחד מהנאשמים עונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לצד ענישה נלווית, תוך שלידה עניינם אינו מצדיק ביטול ההרשעה, בשל עברם הפלילי ובשעה שהנאשמים לא הוכיחו פגיעה קונקרטית שתגרם להם כתוצאה מהרשעתם.
13. באי כוח הנאשמים לא חלקו על מתחמי העונש אותם הציגה המאשימה, אלא טענו שיש לחרוג מהם לקולה בשל שיקולי שיקום. בעניין זה הפנו הסנגורים להליך הטיפולי הממושך שעברו הנאשמים; לכך שהנאשמים שיתפו פעולה עם שירות המבחן; לקבלת האחריות מצדם; לתקופה שבה היו עצורים מאחורי סורג ובריה ובהמשך בתנאים מגבילים; לעברם הפלילי הבלתי מכביד; לשאיפותיהם האקדמיות; ולגילם הצעיר. עוד הפנה ב"כ הנאשם 1 לאסופת מסמכים ובהם, אישור על שם אמו של הנאשם בדבר תשלומי מזונות ואישור על זכאות לקצבת ילדים (נ/1); אישור על רישום הנאשם 1 לקורס נדל"ן במכללת "מגמות" מיום 08.04.2019 (לימודים אותם דחה הנאשם בשל קשיי פרנסה) (נ/2); אישור בדבר שחרורו של הנאשם משירות צבאי (נ/3).
14. לאור כל אלה, עתרה ההגנה להורות על ביטול הרשעתם של הנאשמים ולהשית עליהם העונשים שהומלצו על ידי שירות המבחן.
15. הנאשם 1 אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", פירט בפני בית המשפט את ההליך הטיפולי אותו הוא עובר במסגרת שירות המבחן, אודות שאיפותיו האקדמיות בתחום הנדסת הבניין, ומסר כי הוא מצטער על מעשיו ומבקש להתנצל בפני המתלון. ואילו הנאשם 2 אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", מסר כי הוא לוקח אחריות על מעשיו; פירט אודות השינוי שחל בו מאז האירוע שבמוקד כתב האישום ובכלל זה במסגרת הצבאית ובמסגרת הטיפול בשירות המבחן; פירט אודות שאיפותיו האקדמיות בתחום הנדסת התוכנה; הביע צער בפני המתלון; והבטיח כי מעשיו לא יישנו.

דין והכרעה

ג. קביעת מתחם העונש ההולם

16. על אף שהצדדים בתיק זה הגיעו להסכמה מסוימת אודות טווח הענישה, הלכה היא כי הסדר טיעון במסגרתו נקבע לעתים טווח ענישה מוסכם, הינו הסכם בין רשויות התביעה לבין נאשם, כאשר בית המשפט איננו, כידוע, צד להסכם, ומשכך, אין ההסכמה בין הצדדים אודות טווח הענישה מחייבת את בית המשפט. מתחם ענישה לעומת זאת, הינו

קביעה נורמטיבית של בית המשפט באשר לטווח הענישה הראוי בגין העבירה בנסיבותיה, מידת אשמו של הנאשם וסוג ומידת העונש האמור להיות מוטל עליו (ראו לעניין זה, ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, (04.12.2013) וע"פ 4301/15 יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל, (05.01.2016)).

17. על כן, כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצועה, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.

18. בעצם ביצוע **עבירת התקיפה בצוותא חדא**, פגעו הנאשמים בסטנדרט התנהגות שנועד להגן על תחושת הביטחון, שלמות הגוף והכבוד של כל פרט בציבור מפני תופעת אלימות. לדאבון הלב, התופעה של ביטוי כעס כלפי נהגים בכביש, תוך איבוד שליטה, ירידה מן הרכב ונקיטה באלימות נגד נהג אחר, הפכה לתופעה שכיחה במחוזותינו עד שניתן לכנותה "מכת מדינה" של ממש. לא אחת אנו נתקלים בסכסוכים אשר מתחילים מעניינים של מה בכך, אך במקום שאלו יסתיימו בחילופי מילים גרידא, הם מסלימים במהרה ומגיעים לכדי ביצוע עבירות אלימות חמורות, אך משום מזגו החם של אחד מהצדדים אשר לא הצליח לכבוש את יצרו. ולא בכדי התריעו בתי המשפט פעם אחר פעם כי יש למגר את תופעת הבריונות המצויה בכבישים באמצעות ענישה הולמת (ראו בשינויים המחויבים, הדברים שנאמרו בע"פ 4330/12 דעאס נ' מדינת ישראל (05.11.2012) (והדברים נאמרים באופן כללי, כאשר ברי כי שיקול ההרתעה אינו בא במניין השיקולים שנשקלים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם).

19. בכל הנוגע **לעבירת ההיזק לרכוש במזיד**, פגעו הנאשמים בערך המוגן הניצב בבסיסה של עבירה זו שהינו זכותו של הפרט ליהנות מהגנה מפני פגיעה והשחתה של קניינו.

20. בשים לב לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כפי שיפורט להלן, ובייחוד לנוכח השקלול והאיזון בין חומרת מעשיהם של הנאשמים, תקיפת המתלון והנזק שנגרם לרכבו, סבורתני כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה **ממשית**.

21. וביתר פירוט, **ובמסגרת בחינות הנסיבות הקשורות בביצוע עבירת התקיפה**, בית המשפט נותן דעתו, בין היתר, לשאלה האם התקיפה בוצעה בצוותא חדא אם לא, האם נעשה שימוש בנשק קר או חם, משך התקיפה, הרקע לביצוע המעשה, חלקו של המתלון, תוצאותיה של התקיפה וכיוצ"ב. בפרט יצוין, כי את מעשי התקיפה ביצעו הנאשמים כנגד המתלון ללא כל התגרות מצדו של האחרון, אשר כל חטאו היה בכך שהחל בנסיעה לאחר על מנת לצאת מהחנייה, ופגע ברכבו של הנאשם 2, עת האחרון פתח את דלת רכבו. המדובר (כאמור) בתופעה שהפכה לחזון נפרץ במקומותינו, כאשר אזרחים מוצאים את עצמם מותקפים, פעמים רבות על עניינים של מה בכך, על ידי אותם בריונים שלא נרתעים ליישב סכסוכים בדרך אלימה ובכוח הזרוע ושמבקשים לפגוע בשלוות נפשם ובגופם.

22. בהקשר זה נתתי דעתי בראש ובראשונה לכך שהתקיפה בוצעה בצוותא חדא, עת הנאשמים תוקפים את המתלון בכך שהנאשם 2, מכה בראשו ומנסה למשוך אותו דרך חלון הרכב הפתוח, ואילו הנאשם 1, מכה את המתלון בראשו ובאזור החזה. לא זו בלבד, אלא שבהמשך, ומשהצליחו השניים לפתוח את דלת הרכב, הם ניסו למשוך את המתלון מחוץ לרכב. כמו כן, נתתי דעתי לכך שבהמשך, וחרף תחנוניו של המתלון שהנאשמים יניחו לו לנפשו, ויאפשרו לו לשחרר את חגורת הבטיחות על מנת לצאת מהרכב, הנאשמים לא שעו לתחנוניו והמשיכו להכותו.

23. בעניין זה אעיר כי אין בידי לקבל את טענת בא כוחו של הנאשם 1, כי חלקו היחסי של הנאשם 2 בביצוע העבירות היה משמעותי יותר, שכן, וכעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, בו הודו שני הנאשמים מצאתי כי אין לאבחן בין עניינים של שני הנאשמים. מה עוד, שלמסקנתי זו הגעתי שכן, שני הנאשמים הורשעו בעבירה זוהי ובצוותא חדא מכוח דיני השותפות. ברוח הדברים האמורים אציין, כי תקיפת המתלון בצוותא חדא מעצים את פוטנציאל הנזק, כאשר ברי כי מעשיהם של הנאשמים עלולים היו לגרום למתלון נזקים חמורים, וכבר היו דברים מעולם.

24. כמו כן, אל לנו לשכוח כי עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות (כאמור) כי הנאשמים תקפו את המתלון בצוותא חדא, כך שנדמה, כי חסד עשתה עמם המאשימה עת בחרה שלא להאשימם בעבירה לפי סעיף 382 לחוק העונשין שעניינה תקיפה בנסיבות מחמירות, לפיה, העונש של התוקף את חברו בצוותא חדא - בין אם התקיפה

- גרמה לחבלה ובין אם לאו- הינו כפול מזה הקבוע לצד עבירת התקיפה. ואולם וכמכלול, צריכה התנהגות משוללת רסן זו, להישקל עובר לקביעת מתחם העונש ההולם שכן, יש לזכור כי מאז חקיקתו של חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, אשר קבע את אופן ניסוחו של כתב האישום, הוסט עיקר הדגש מסעיפי החיקוק אל העובדות שבו (ראו לעניין זה, רע"פ 5978/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 594 (2006); רע"פ 2581/14 אסף יקותיאלי נ' מדינת ישראל, (12.02.2015); ע"פ 1997/13 פלוני נ' מדינת ישראל, (29.08.2013)). משכך, מכלול המעשים המתוארים בפרק העובדות יהוו כנקודת המוצא של בית המשפט - בוודאי ככל שהדברים נוגעים לקביעת מתחם העונש בכלל, ובחינת הנסיבות שנלוו לעבירות בפרט.
25. עוד יש ליתן את הדעת לכך כי מעשים אלו, מעבר לפגיעה הפיזית גרמו גם לפגיעה נפשית במתלונן כפי שהדבר נלמד מהאמור בתסקירי שירות המבחן. וכך, ובתחילה מסר המתלונן כי האלימות שהופנתה כלפיו מצדם של הנאשמים הסבה לו תחושות קשות שלתפיסתו גרמו לו לטראומה נוספת, וכי מאז האירוע שבמוקד כתב האישום הוא ממעיט לצאת מביתו, איבד את האמון בחברה, וחושש שמא הנאשמים ישובו לפגוע בו כתגובה למעצרו ולהליך המשפטי המתנהל כנגדם. עוד לא התעלמתי מכך, כי בהמשך מסר המתלונן לשירות המבחן כי ביטחונו העצמי השתפר, אם כי הוא עודנו חרד ואולם, לתחושתו, הסיכון שמא הנאשמים ישובו לפגוע בו התמתן באופן משמעותי מעצם העובדה כי הנאשמים מצויים בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, כמו גם מהעובדה כי הם לא יצרו עמו כל קשר מאז ביצוע העבירות.
26. זאת ועוד, בית המשפט שוקל את העובדה כי הנאשמים לא עשו שימוש בנשק קר או חם. כמו כן, נדמה כי מעשיהם של הנאשמים נעשו מתוך התפרצות זעם ומבלי שנלוו להם תכנון מוקדם משמעותי. אם כי, אין לתת לנסיבה זו משקל מופרז, שכן כמעט לעולם מבוצעות עבירות האלימות בעידנא דריתחא, ומבלי שהעברין תכנן את הדברים מראש - מה שעדיין אינו מפחית מחומרתן, ובפרט במקרה העומד לפניי, כאשר העבירה נעשתה בצוותא חדא על ידי שני הנאשמים.
27. **באשר לסיבה שהביאה את הנאשמים לבצע את העבירות**, כאמור בתסקירי שירות המבחן, **הנאשם 1**, טען כי משהבחין בנאשם 2 מכה את המתלונן כשהוא חגור בתוך רכבו, ללא הפעלת שיקול דעת מצדו הוא הצטרף לנאשם 2 והתנהג באופן אלים כלפי המתלונן, כשהמניע למעורבותו התמצה בהיותו נתון תחת השפעת אלכוהול. הגם שניתן היה לטעון כי יש לזקוף נסיבה זו דווקא לקולה, הרי שביני לבין עצמי אינני משוכנעת כי אכן המדובר בנסיבה מקלה, וייתכן שאף ההפך הוא הנכון (ראו והשוו, ע"פ 5092/06 פלוני נ' מדינת ישראל, (03.01.2007); וע"פ 3182/13 חיים פרץ נ' מדינת ישראל, (19.12.2013)).
28. **בכל הנוגע לנאשם 2**, הרי שהלה טען בשירות המבחן כי, הסיבה שהביאה אותו לביצוע העבירות, הינה כי המתלונן פגע ברכבו וניסה לברוח ובתגובה לכך הוא הכה אותו - אף אם אניח לטובתו של הנאשם 2 כי כל מה שמסר בשירות המבחן הינו אמת לאמיתה, הרי שעדיין התנהגותו של המתלונן, אינה מצדיקה במאומה את תגובתו האלימה הבריונית ושלוחת הרסן של הנאשם, אשר בחר לפתור בדרכים אלימות את הסכסוך אליו הוא נקלע, חלף נקיטה באמצעים חוקיים ולגיטימיים.
29. עוד אציין, כי מ"מבט על" על האירוע, מצטיירת בעיניי תמונה מטרידה המשקפת התנהגות עבריינית, המאפיינת את דרכם של בריונים, בבואם לפתור סכסוכים. התנהגות מעין זו, בה הנאשמים בוחרים לעשות דין לעצמם, כמכלול, צריכה להישקל עובר לקביעת מתחם העונש ההולם.
30. עוד בבחינת הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, נתתי דעתי לכך שהנאשמים גרמו לנזק לרכבו של המתלונן בכך שעיקמו את המראה הצדית ברכבו ושברו את הפנל של מערכת השמע ברכב. בחינת נסיבות ביצוע המעשים בהקשר זה מלמדת כי מעשיהם של הנאשמים אינם מצויים ברף חומרה גבוה באופן מיוחד, מה עוד ששוויים של מראת הרכב ומערכת השמע לא פורשו בכתב האישום.
31. **אשר למדיניות הענישה הנוהגת**, סקירת הפסיקה מעלה כי במקרים בהם דובר בנאשמים אשר הורשעו בביצוע עבירה של תקיפה סתם והיזק לרכוש במזיד, **בדרך כלל**, נקבעו בעניינם מתחמי ענישה שברף התחתון שלהם עונשים בדמות מאסר מותנה או צו של"צ, וברף העליון מאסר בפועל הנע סביב 12 חודשים במקרים החמורים יותר.

כך למשל, ראו, רע"פ 3993/16 **אברהם אביטן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.05.2016); ת"פ (שלום י-ם) 22481-02-17 **מדינת ישראל נ' אחמד הייכל** (פורסם בנבו, 14.04.2019); ת"פ (שלום ת"א) 14-17-02-22481 **מדינת ישראל נ' ענבל ישראל** (פורסם בנבו, 16.01.2018); ת"פ (שלום ק"ג) 56866-12-13 **מדינת ישראל נ' אליהו סויסה** (פורסם בנבו, 22.04.2018); ת"פ (שלום ק"ש) 2595-08-14 **תביעות צפת נ' שבתאי יוסף אדוט** (פורסם בנבו, 29.11.2017); ת"פ (שלום ק"ג) 17032-09-14 **מדינת ישראל נ' אמנון מיכאלי** (פורסם בנבו, 26.02.2017); ת"פ (שלום ראשל"צ) 47409-12-16 **מדינת ישראל נ' דוד עומר דגמי** (פורסם בנבו, 10.07.2017).

32. ויוער, בסקירת הפסיקה שלעיל הפנית למתחמי הענישה שנקבעו במקרים השונים, בעוד כי ברי שהעונשים שהושתו בכל מקרה ומקרה, בגדרי המתחמים או מחוצה להם, הושפעו ממאפייני האישיים והיחודיים של כל נאשם ונאשם. גם בנוגע למתחמי הענישה עצמם, נהיר כי קיימים מקרים חורגים, לכאן או לכאן, מהמנעד האמור. לא ייפלא שכך הדבר, שכן כידוע, מתחמי הענישה שנקבעים בכל מקרה ומקרה תלויים, בין היתר, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאשר ברי כי, למשל, אין דין תקיפה שעניינה דחיפה כדין תקיפה שעניינה הטחת מכות אגרופ לכיוון הפנים או בעיטות או תקיפה שבוצעה בצוותא חדא על ידי מספר שותפים.

33. עוד יוער, כי עיינתי בפסיקה אליה הפנה בא כוח הנאשם 1, ואולם אציין כי לא נהיר לי מדוע ציין הסנגור כי בע"פ 452/14 נסים דבוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.04.2014) ביטל בית המשפט העליון את הרשעתו של הנאשם, בעוד שלאמיתו של דבר, בית המשפט דחה את הערעור והותיר על כנה את הרשעת הנאשם ואת גזר דינו של בית המשפט המחוזי אשר השית על הנאשם עונש בדמות 6 חודשים מאסר שירוצו בעבודות שירות.

34. על כל פנים, וזאת חשוב להדגיש, נהיר לבית המשפט כי קיימים מקרים שבהם הושתו עונשים חורגים, לכאן או לכאן, ממנעד הענישה שהוצג לעיל. ועדיין, דומני כי הפסיקה שהוזכרה היא-היא המייצגת נכונה את מדיניות הענישה הנוהגת. עוד ראוי להזכיר, כי ממילא גם לאחר תיקון 113 הענישה נותרה אינדיווידואלית ו"אין עסקין בשיטת **ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב**" (ע"פ 5768/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, (08.06.2015)). לעולם אין לגזור עונשו של נאשם על סמך כותרות העבירות שבהן הוא הורשע, ויש להתחשב במכלול הנסיבות בכל מקרה לגופו (ראו והשוו, ע"פ 433/89 **ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170, (1989); ורע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל**, (05.05.2009)). לבסוף, גם ראוי להזכיר כי השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה, ע"פ 1903/13 **חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל**, (25.06.2013)).

35. כללם של דברים, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הריני לקבוע כי בגין מכלול מעשיהם של הנאשמים ינוע מתחם העונש ההולם בין מאסר מותנה לבין 8 חודשים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות וענישה נלווית.

ד. גזירת העונש המתאים לנאשמים ושאלת ביטול

ההרשעה והסטייה ממתחם העונש ההולם

36. על פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה **רק במקרים חריגים שבחריגים**, בהם קיים יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה (ראו בעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 **מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ**, (14.04.2010); רע"פ 5100/14 **מסארוה נ' מדינת ישראל**, (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, (10.11.2014)). זאת ועוד, בפסיקה

המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לענין זה ראו: ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "**הלכת כתב**" או "**פרשת כתב**"); ע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' ויקטור שמש**, פ"ד נ(3) 682 (1996); וע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000)). כן ראו את מבחני העזר בעניין זה, כפי שאלו פורטו **בפרשת כתב** (בפסק דינו של כב' השופט ש' לוי) ובע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000).

37. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקירי שירות המבחן אשר הוגשו בעניינם של הנאשמים, שוכנעתי, לא בלי התלבטות, כי מקרה זה נמנה בגדר אותם מקרים חריגים עליהם מדברת **הלכת כתב** כמצדיקים סטייה מן הכלל, לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. מצאתי כי עניינם של הנאשמים נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" וכי מתקיימות בהם אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתם, ואנמק.

38. **ראשית**, חלק ניכר ממסקנתי לפיה יש מקום בזו הפעם לחרוג מהכלל ולהורות על ביטול הרשעתם של הנאשמים, נשען על הליך השיקום המשמעותי שעברו ועודנו עוברים האחרונים.

39. הדברים אמורים בשים לב בעיקר לאמור בתסקירי שירות המבחן אשר הוגשו בעניינם של הנאשמים. וכך, כעולה מהתסקירים שהוגשו בענייניו של הנאשם 1, בפברואר 2018, ובמסגרת צו פיקוח מעצרים שהוטל עליו ובמשך 6 חודשים, הנאשם הגיע לשיחות פרטניות במסגרת שירות המבחן, תוך שהשירות התרשם ממסוגלותו של הנאשם לבחון את הנסיבות להסתבכותו בפלילים ולקח אחריות על מעשיו. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי הנאשם עבר תהליך של התבוננות פנימית על מנת לערוך שינוי באורחות חייו.

לא זו בלבד, אלא שבהמשך הדרך והחל מספטמבר 2019, הנאשם החל השתלבותו בטיפול קבוצתי במסגרת התיק העיקרי, תוך שלהתרחשות הגורמים הטיפוליים בשירות המבחן, הנאשם התמיד להגיע למפגשים באופן מאורגן, מסודר ורצוף, ואף השתלב במסע שטח שמטרתו לגבש את הקבוצה ולבחון תפקודם ותגובותיהם בסיטואציות ואתגרים מחוץ לאזור הנוחות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הצליח להיפתח, ולבטא את עצמו ועמדותיו באופן וורבאלי וחופשי, וכי הנאשם נתון בתהליך חיובי בחייו, במסגרתו משתף פעולה עם ההליך הטיפולי באופן מלא, לוקח אחריות על חייו ופועל למען שינוי חיובי, וכי שילובו של הנאשם בטיפול הקבוצתי מאפשר לו מרחב בטוח להתבונן בהתנהגותו ובנזקים שנגרמו למתלונן ואף מהווה עבורו קבוצת שייכות.

זאת ועוד, שירות המבחן התרשם **מצמצום רמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם להישנות התנהגות אלימה**, וכי קיימת חשיבות להמשך התהליך החיובי בו הוא נתון במסגרת צו המבחן אשר יושת עליו. בסופו של יום, לאור גילו הצעיר של הנאשם וההתרשמות לפיה, הלה מקדם את עצמו לעבר אפיקים חיוביים ואף בתחום הלימודים בעתיד (הנאשם נרשם ללימודי "תיווך נדל"ן" במכללת "מגמות" בבאר שבע) ובפועל שומר על רצף תעסוקתי - העריך שירות המבחן כי הרשעה בדין עלולה לפגוע באפשרויותיו התעסוקתיות והאקדמאיות ובבניית עתידו, כמו גם בדימויו העצמי החיובי.

40. אכן, לא נעלם מעיני כי ביום 11.03.2020, הגיש שירות המבחן בקשה להקדמת הדיון בעניינו של הנאשם, בשל העובדה כי הנאשם הפסיק על דעת עצמו את ההליך הטיפולי ואת השתלבותו בקבוצה הטיפולית במסגרת שירות המבחן, וכי על אף הזדמנויות שניתנו לו ומאמצי השירות לגייסו מחדש להליך הטיפולי, הלה ניתק את הקשר עם שירות המבחן. עוד לא התעלמתי מכך כי בתסקירו מיום 11.05.2020, ציין שירות המבחן כי במהלך הדחייה התקיימה פגישה עם הנאשם ממנה עלה כי האחרון נאלץ להפסיק ההגעה לקבוצה הטיפולית בשל היותו לדבריו בתקופת דחק, לנוכח מצבה הכלכלי הרעוע בו נתונה משפחתו, בשל תקופת החירום עקב התפשטות נגיף הקורונה. עם זאת, הנאשם מסר כי לאחר שיחה עם בא כוחו ועם משתתף אחר בקבוצה הוא ערך חשיבה מחודשת, לנוכח בחירתו השגויה ועלתה בו התובנה כי הוא שגה בבחירתו וכי הוא מעוניין לסיים את ההליך המשפטי וההליך הטיפולי על הצד הטוב ביותר. לא זו בלבד, אלא שהנאשם התחייב להמשיך ולהתגייס להליך הטיפולי בשירות המבחן ככל שיידרש וכן התחייב כי יתאים את עיסוקו באופן שלא יפגע בהליך הטיפולי בכדי להשיג את המטרה הטיפולית לשמה הופנה מלכתחילה לשירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבטא צער על

- ניתוק הקשר עם השירות, תוך שביטא חשש סביב המחירים אותם הוא עלול לשלם בעתיד במסגרת מאמציו לקדם את עצמו לאפיקים חיוניים בתחום האקדמי והתעסוקתי. בסופו של התסקיר, ובשקלול כל הגורמים והעובדה כי מדובר בנאשם צעיר, בעל מאפיינים חיוניים, שעורך מאמצים לקדם את עצמו לעבר אפיקים חיוניים, שב השירות על המלצתו הקודמת והמליץ להורות על ביטול הרשעת הנאשם והשתת הענישה שפורטה בראשית הדברים.
41. בתסקירו העדכני של שירות המבחן מיום 14.06.2020, עדכן שירות המבחן כי במהלך הדחייה הנאשם חידש את הקשר עם שירות המבחן מיוזמתו והתעניין באשר להמשך ההליך הטיפולי. בנוסף לכך הנאשם מסר כי החל מיום 01.06.2020, הוא השתלב בעבודה חדשה ב"גן עדן", שירותי קייטרינג, בתפקיד נהג וכי שיתף את מעסיקו אודות המחויבות שלו להליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי הנאשם משתף פעולה, מבין את מחויבותו להליך הטיפולי, ניכר כי בכוונתו לשתף פעולה בטיפול הקבוצתי במסגרת שירות המבחן (אשר אמור להתחדש בימים הקרובים בהתאם להנחיות משרד הבריאות) וניכר כי עלתה בו תובנה באשר לתועלת האישית שתצמח לו מכך. לא זו בלבד, אלא ששירות המבחן התרשם עוד כי הנאשם עורך מאמצים לשמור על תעסוקה יציבה כחלק מלקיחת האחריות על מעשיו ועל מנת לשלם את הפיצוי לנפגע העבירה בשל הפגיעה בו. בסיכומו של דבר, מצא השירות פעם נוספת להורות על ביטול הרשעת הנאשם, שכן מעבר לקידומו לעבר אפיקים חיוניים הוא נערך להשתלב בלימודים בתחום החשמל בשנת הלימודים הקרובה (תוך ששירות המבחן סייע לו בכך הן בבירור הקריטריונים לקבלה ללימודים, הן בהכוונה למכללות אליהן יוכל להתקבל, והן בעצה אודות הסיוע האפשרי בקבלת מלגת לימודים באמצעות פרויקטים המיועדים לצעירים בשירותי הרווחה העירוניים והממשלתיים).
42. וכך, וכעולה מהתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם 2, באפריל 2018, הוטל על הנאשם צו פיקוח מעצרים למשך חצי שנה, במהלכו (במאי 2018), הלה השתלב בקבוצת עצורי בית בשירות המבחן. בהמשך הוארך צו פיקוח המעצרים בעניינו של הנאשם למשך חצי שנה נוספת לצורך המשך טיפול. מהגורמים הטיפולים נמסר כי הנאשם התייצב לכל המפגשים שנקבעו עמו, שיתף מעולמו האישי, הן ביחס לביצוע העבירות שבמוקד כתב האישום והן ביחס למניעים שהובילו אותו להתנהגותו, ואולם לא באופן מעמיק ומשמעותי.
43. לאור הנזקקות הטיפולית שעלתה בעניינו של הנאשם, בחודשים ינואר-מרץ 2019, השתלב הנאשם בקבוצת צעירים במסגרת שירות המבחן, ומשם נמסר כי הנאשם התייצב לכל המפגשים אולם הלה לא הספיק לעבור תהליך משמעותי שכן, הוא נעצר בגין מעורבותו בתיק אחר. כמו כן, במהלך הקשר של הנאשם עם השירות (עת הוטל עליו צו פיקוח מעצרים), הנאשם ביטא רצון לשוב למסגרת שירותו הצבאי, ובוועדה במסגרת הצבאית שהתקיימה באפריל 2018, הוחלט להותיר את הנאשם במסגרת, תוך ששירות המבחן תמך בכך לצורך חיזוק תפקודיו החיוניים וכמקור לסדר יום קבוע ותמיכתו אשר יעניק לו תחושת משמעות וחיוניות לצד המשך הטיפול במסגרת שירות המבחן. לאחר שהנאשם שב למסגרת הצבאית הוגשו בעניינו תסקירים שהעידו על שיתוף הפעולה של הלה עם שירות המבחן, ועל תפקודו החיובי בשירות הצבאי כנלמד מההמלצות שהתקבלו בעניינו מטעם מפקדיו בצבא.
44. בהמשך לאמור, וחרף העובדה כי בתחילת הדרך הנאשם ביטא אמביוולנטיות ביחס לרצונו לשתף פעולה עם שירות המבחן לצורך התמקדות טיפולית סביב הפגיעה באחר והיכולת לראות את הנזקים שגרם לו (לאור ההתרשמות לפיה, הנאשם אכן שיתף בכנות אודות ביצוע העבירות והסתבכויותיו, כשתיאר כי במצבים בהם חש פגוע ומושפל, הוא עלול לאבד שליטה ולנהוג באימפולסיביות, תוקפנות ואלימות, תוך שהתקשה להתייחס לפגיעה באחר ולראות את הנזקים שנגרמו לו), הנאשם השתלב בדצמבר 2019, בטיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן. הגורמים הטיפוליים מסרו כי הנאשם הגיע למפגשים באופן עקבי, מאורגן ומסודר (למעט מפגש אחד אליו איחר והודיע על כך מראש); שיתף פעולה באופן וורבאלי, פתוח וכן (הן באופן כללי והן אודות הרקע למעורבותו בעבירות שבמוקד כתב האישום); שיתף מעולמו האישי מתוך מוטיבציה להוכיח את עצמו בפני דמויות סמכותיות כגון מפקדיו בצבא שציפו הימנו לשינוי מהותי בהתנהלותו במישורי חייו השונים.
45. שירות המבחן התרשם כי הנאשם ממשיך בשירותו הצבאי באופן תקין ומשולב בתחום השיפוצים מתוך מגמה לקדם את עצמו לאפיקים חיוניים, מבטא כיום תכנים מרוככים ביחס לצורך בטיפול, ובפועל משתף פעולה עם שירות המבחן (מוסר בדיקות שתן נקיות משרידי סם; יוצר קשר עם השירות מיוזמתו; וניכר כי כיום מבין את

- הצורך בטיפול שסייע בעדו להבין את הפגיעות והנזקים שנגרמו לאחר). כשלהערכת השירות יש בכל אלה כדי
לצמצם את המסוכנות הנשקפת הימנו להישנות עבירות.
46. בסופו של יום, לאור גילו הצעיר, לעובדה כי הודה במיוחס לו עוד בראשית הקשר עם שירות המבחן, לקיחת האחריות מצדו באופן הדרגתי, שיתוף הפעולה המלא עם ההליך הטיפולי, השאיפות לאפיקים חיוביים ונורמטיביים אותן הוא מבטא, וההערכה לפיה, הרשעה בדין עלולה לפגוע בדימויו העצמי החיובי ובבניית עתידו ולחסום בפניו אפשרויות שיקום, תעסוקה, ולימודים בעתיד - המליץ השירות על ביטול הרשעתו ועל הענישה שפורטה בראשית הדברים.
47. הנה כי כן, יוצא כי הנאשמים עורכים ניסיונות כנים ואמתיים להשתקם, משתפים פעולה באופן מלא עם שירות המבחן ומצויים בעיצומו של הליך שיקום מעורר רושם. אכן ייתכן כי עוד מצפה לנאשמים דרך ארוכה עד לשיקום באופן מלא. אולם, כבר בשלב הזה בהחלט ניתן לומר כי אין עסקין ב"ניצני שיקום" או בשיקום ראשוני בלבד, אלא ששני הנאשמים עברו זה מכבר כברת דרך ארוכה ומקפידים לשותף פעולה עם שירות המבחן ועם הגורמים הטיפוליים. אכן, לא נעלם מעיני כי התהליך הטיפולי אותו עברו הנאשמים ידע עליות ומורדות ואולם התרשמתי כי כיום עומדים לפני נאשמים בדרכם להיות אנשים "חדשים", אשר מבקשים לחזור ולנהל אורח חיים נורמטיבי כך שבשלב זה ניתן לומר, לכל הפחות, כי הנאשמים ישתקמו בצורה מלאה בעתיד, וכי יש בכך כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש אשר קבעתי בעניינם. על חשיבותם של שיקולי השיקום ועל יכולתם לגבור על שיקולים של הרתעה וגמול, ראו, רע"פ 262/14 **נאשף נגד מדינת ישראל**, (22.01.2014).
48. במצב דברים כגון דא, השתכנעתי כי הרשעתם של הנאשמים בדין עלולה לפגוע פגיעה חמורה בהליך שיקומם, לרפות את ידיהם, ולפגוע במוטיבציה אותה הם מביעים להמשיך ולהתמיד במאמציהם לשקם את חייהם. מה עוד, שאם כך יקרה, הרי שגם האינטרס הציבורי יצא נפסד. משכך, לדידי, על בית המשפט לשלוח לנאשמים מסר מחזק ותומך, ליתן בהם אמון בזו הפעם, ולהעניק משקל בכורה לשיקול השיקום.
49. לא יהיה זה מיותר להוסיף, כי אף מעבר לאמור בתסקירי שירות המבחן, הרי שגם התרשמתי באופן בלתי אמצעי מהנאשמים ומדבריהם בשלב הטיעונים לעונש. שוכנעתי כי הם מביעים מוטיבציה כנה ואמתית לצלוח את ההליך הטיפולי וכי הם משקיעים בכך מאמצים ומשאבים רבים.
50. **שנית**, ובשים לב לאמור עד כה, שוכנעתי כי ניתן במקרה הנדון להימנע מהרשעתם של הנאשמים גם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. בית המשפט אינו מקל ראש בחומרת מעשיהם של הנאשמים, כאשר ברי כי המדובר בהתנהגות שיש להוקיעה ולגנותה. דא עקא, עם כל הסלידה מהתנהגותם של הנאשמים, אין המדובר בעבירה שהינה מהחמורות ביותר שבחוק העונשין, ולא השתכנעתי כי מדובר בעבירה מהסוג ומהנסיבות ששוללות מניה וביה את האפשרות להימנע מהרשעתו של מבצעה מבלי לפגוע באינטרס הציבורי. ואכן, לא אחת נמנעו בתי המשפט במקרים דומים ואף חמורים יותר מלהרשיע את הנאשמים שבפניהם (ראו בעניין זה, למשל, ת"פ (מחוזי מרכז) 35980-09-10 **מדינת ישראל נ' רוסטובצב** (08.09.2011); ת"פ (שלום תל אביב) 45722-02-12 **מדינת ישראל נ' גרינגרוז** (09.10.2013); ת"פ (שלום קריית גת) 21772-05-11 **מדינת ישראל נ' בלנסי** (29.09.2015); ת"פ (שלום קריית גת) 32551-11-12 **מדינת ישראל נ' אמיר מלול**, (14.03.2016)).
51. **שלישית**, גם בחינת הפרמטרים שהותוו ב**פרשת כתב** על ידי המשנה לנשיא, כב' השופט ש' לוי (ככל שהם רלוונטיים לעניינם של הנאשמים), מלמדת כי הם עומדים ברובם ככולם. כך למשל, לא ניתן להתעלם מכך שהתנהגות כגון זו אינה מאפיינת את אורחות חייהם של הנאשמים ואינה מהווה דפוס פעולה כרוני; כנלמד מהאמור בתסקירי שירות המבחן הסיכון שהנאשמים ישובו ויבצעו עבירות אלימות הצטמצם; הנאשמים קיבלו אחריות על מעשיהם, הביעו עליהם חרטה כנה וצער, ואף ביטאו מוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי, כפי שאכן עשו בסופו של יום. כן נתתי דעתי, להתרשמותו של שירות המבחן, לפיה היה בהליך המשפטי כדי להבהיר לנאשמים את חומרת מעשיהם ואת השלכותיהם, וכדי להרתיעם מלשוב ולבצע עבירות בעתיד.
52. לכל אלו אף יש להוסיף את התרשמותו של שירות המבחן ואת המלצתו להורות על ביטול הרשעתם של

- הנאשמים, כאשר הנימוקים להמלצה זו נטועים בנכונותם של הנאשמים להמשיך בהליך הטיפול, בהשלכות שעלויות להיות להרשעה על הנאשמים לנוכח גילם הצעיר ובדגש על המישור התעסוקתי והלימודי.
53. אכן, לא התעלמתי מכך כי באמתחתו של הנאשם 1, עבר פלילי הכולל רישום פלילי אחד (אשר התיישן זה מכבר אך לא נמחק) משנת 2019 (מבי"ד צבאי מחוזי-דרום) בשתי עבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית (שבוצעו על ידי הנאשם בין השנים 2018-2019 עת היה הנאשם כבן 19-20), בגינו הושתו על הנאשם עונשים בדמות מאסר בפועל למשך 60 ימים, עבודות צבאיות למשך 30 ימים, מאסר מותנה, פסילת רישיון והורדה בדרגה. וכי באמתחתו של הנאשם 2, עבר פלילי הכולל רישום פלילי אחד (אשר התיישן זה מכבר אך לא נמחק) משנת 2017 (מבי"ד צבאי מחוזי-דרום) בעבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית (שבוצעה על ידי הנאשם בשנת 2017 עת היה הנאשם כבן 19), בגינו הושתו על הנאשם עונשים בדמות מאסר בפועל למשך 30 ימים, מאסר מותנה, ופסילת רישיון.
54. על דרך הכלל, אין מקום לשקול הימנעות מהרשעה בעניינו של נאשם אשר הורשע בעבר. ואולם, לכלל זה יכול ויהיו חריגים, במקרים המתאימים, ולא ניתן לשלול אפשרות זו מניה וביה.
- התנאים להימנעות מהרשעה הותוו כאמור לראשונה באופן מסודר **בהלכת כתב** כאשר אחד התנאים הינו, כי הנאשם לא הסתבך בביצוע עבירות פליליות בעבר. ואולם, עיון בפסק הדין מגלה, כי עסקינן באחד מן השיקולים ששוקל בית המשפט מתוך רשימת שיקולים, שאיננה בגדר רשימה סגורה. כמו כן, אין כל ביסוס חוקי הנוטל מבית המשפט את סמכותו להימנע מהרשעת נאשם אשר בית המשפט הרשיעו בעבר, אם כי ברור שעניין זה יעשה בזירות יתרה, תוך התחשבות בכל מקרה ומקרה על פי נסיבותיו ולאורו של תיקון 113 לחוק העונשין (ראו לעניין זה, נגה שמואלי - מאייר ואורון שוורץ, "**הרחבת מעגל הנהנים משל"צ ללא הרשעה - לא רק למי שלא הורשע בעבר**", חוברת הסנגור 52, יולי 2001, ע"פ (מחוזי באר שבע) 4321-04-14 **אלמלך נ' מ"י** (18.06.2014), ת"פ (שלום באר שבע) 1503/08 **מ"י נ' גבאי** (27.04.2010), ת"פ (שלום קרית גת) 58296-02-13 **מ"י נ' אטנילוב** (29.09.2014), ת"פ (שלום באר שבע) **מ"י נ' אזולאי** (13.10.2013) ת"פ (שלום קרית גת) 31963-02-13 **מ"י נ' בוקובזה** (05.10.2014) ות"פ (שלום קרית גת) 9369-01-13 **מ"י נ' שמואל** (29.04.2015). בנסיבותיו החריגות של המקרה המונח לפתחי ולנוכח צבר הנסיבות שפורטו לעיל ושיקולי השיקום המתקיימים בעניינם של הנאשמים, אזי לא מצאתי כי יהא זה צודק כי הרשעותיהם **שהתיישנו זה מכבר ועתידות להימחק בעתיד הלא רחוק**, תהווה מכשול מפני ביטול הרשעתם של הנאשמים בתיק שלפניי.
55. זאת ועוד, לא נעלמה מעיני העובדה כי הנאשמים לא הוכיחו ברמת ההוכחה הנדרשת קיומו של נזק קונקרטי אשר עלול להיגרם להם אם יורשעו בדינם. על פניו, בשלב זה היה על בית המשפט לעצור הילוכו ולקבוע כי אין מקום להורות על ביטול הרשעתם של הנאשמים. ואולם, וכידוע, פרמטר זה שעניינו, הוכחת נזק קונקרטי, אינו נבחן בתוך ואקום אלא מושפע פעמים רבות מיתר הנסיבות שאופפות את המקרה. וכאן אפנה לאותה "**מקבילית כוחות**" שבין הדרישה להוכחת קיומה של פגיעה קונקרטית לבין חומרת העבירות, עליה עמד בית המשפט המחוזי בע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 **פבל גוטרמן נ' מדינת ישראל**, (30.08.2015); בת"פ (מחוזי ירושלים) 36771-11-15 **מדינת ישראל נ' פנש ואח'**, (14.06.2016, טרם פורסם במאגרים המשפטיים); וכן ראו והשוו את דעת המיעוט שהובעה על ידי שופט בית המשפט המחוזי (כתוארו אז) כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ"ג (מחוזי מרכז) 44406-12-11 **שואהנה נ' מדינת ישראל** (16.02.2012), המטעים כי יש ליתן פרשנות מרחיבה לתנאי הראשון **בהלכת כתב** בשעה שיוכח כי לנאשם תגרם פגיעה חמורה וברורה **מעצם הטלת הסטיגמה של הרשעה פלילית**.
56. עוד ובהמשך לכך לדידו, פרשנות דווקנית לתנאי זה עלול ליצור חוסר שוויון מובנה בין נאשמים, בהתלות את האפשרות לפטור אדם נורמטיבי מהסטיגמה של הרשעה פלילית ביכולתו של הלה להוכיח פגיעה קונקרטית בתעסוקתו - פגיעה אותה ניתן להוכיח הלכה למעשה רק ביחס למספר מוגדר ומצומצם של עיסוקים והיוצר אבחנה בלתי מוצדקת בין העוסקים במקצועות טעוני רישוי (שיעלה בידם לשכנע כי הרשעה תפגע פגיעה קונקרטית בתעסוקתם) למי שעוסקים במקצועות שאינם טעוני רישוי (שיתקשו לעשות כן) - דבר שעלול להגביר את

- עשיית בתי המשפט בפקיציות מיותרות על מנת להתגבר על הפער בין הרטוריקה המשפטית לפרקטיקה השיפוטית.
57. ברוח הדברים האמורים ראו והשוו, "**החלטה על ביטול הרשעה לאור תיקון 113 לחוק העונשין - משיח חסד לשיח של מידתיות**", ד"ר שי וזנר ועו"ד משה קשלס ("הסנגור" גיליון 257, אוג' 2018, עמ' 4), שם מציינים המחברים כי בשלה העת לאמץ מודל שייתן מענה לפער עמו נאלצים כיום בתי המשפט להתמודד בין כלליה הנוקשים של **הלכת כתב** לבין המציאות המורכבת, התומכת בהימנעות מהרשעה, גם במצבים שאינם עונים לדרישות הפורמליות שנקבעו בהלכה זו, מודל שבמסגרתו תבחן שאלת ההרשעה בהתאם לשיקולי הענישה שהותוו בתיקון 113 לחוק העונשין (שיקולי ההלימה והמידתיות), כחלק מקביעת מתחם העונש ההולם (כאשר לשיטתם בהחלט ייתכנו מקרים בהם ראוי כי החלטת בית המשפט להימנע מהרשעת נאשם לא תיתפש כחריג וכעשיית חסד, אלא כהכרעה השיפוטית הראויה המתבקשת בקביעת העונש ההולם, שבמסגרתה יהא זה מוצדק לקבוע כי הרף התחתון של מתחם הענישה יחל באי-הרשעה (ובסנקציות הנלוות לה)). בהמשך לכך, לדעת המחברים, מודל זה, ייתן מענה בין היתר לבעייתיות העולה כיום מהצורך להוכיח פגיעה קונקרטית בנאשם ובשיקומו, שהינה גישה מצמצמת, שפעמים רבות מתעלמת מכך שיש בהרשעה כשלעצמה, מעצם טבעה, פוטנציאל פגיעה לא מידתי בנאשם מבחינה חברתית, בשמו הטוב ובמעמדו (עוד בעניין זה ראו, ע"פ 8173/18 באיחוד דיון עם ע"פ 8242/18 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (06.06.2019)), שם בית המשפט העליון הורה על ביטול הרשעת הנאשמים בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, על אף שלא הוכח קיומו של נזק קונקרטי וזאת לאור התסקירים החיוביים שהוגשו בעניינם של הנאשמים).
58. בהתאם לכל האמור לעיל, השתכנעתי כי בעניינם של הנאשמים קיימת **הצטברות של נסיבות ייחודיות וחריגות**, אשר יהיה בהן כדי להטות את הכף לכיוון הימנעות מהרשעתם הגם שלא עלה בידם להוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת קיומה של פגיעה ממשית וקונקרטית שעלולה להיגרם, במקרה שההרשעה תיוותר על כנה.
59. עוד ובמסגרת מכלול השיקולים, הבאתי בחשבון את גילם הצעיר של הנאשמים, הן בעת ביצוע העבירות והן כיום. כזכור, הנאשמים ביצעו את העבירות עת היו כבני 19 בלבד, כיום הנאשמים כבני 21 (ילידי 1998), ואין חולק שהם משתייכים לקבוצת "**הבגירים צעירים**" והדבר אף עולה בקנה אחד עם התרשמותי לפיה ביצוע העבירות על ידם קשור לקשייהם בהצבת גבולות ולתהליך גיבוש זהותם אשר טרם הסתיים. ברי כי יש לבחון כל מקרה לגופו ו"בגיר צעיר" איננו ביטוי קסם, ואין זה אומר כי נאשם המשתיך לקבוצת הגיל האמורה צריך לזכות באופן אוטומטי להקלה בעונשו. יחד עם זאת, כדבריו של כב' השופט א' רובינשטיין **בעניין פורטל**, גילו של הנאשם והיותו ב"גיל המעבר" מקטינות לבגירות הוא נתון שבהחלט יש להידרש אליו (כן ראו השיקולים שפורטו לעניין שאלת ההרשעה, שבהם גילו של הנאשם, בע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוגי**, נד(3) 685 (2000), אשר צוטט קודם לכן).
60. לכל אלה, אף מצאתי להוסיף כי הנאשמים היו עצורים למשך מספר שבועות ומשורררים בתנאים מגבילים במשך תקופה ארוכה נוספת. ברי כי המעצר "איננו מקדמה על חשבון העונש", אולם במקרה הנדון השתכנעתי כי היה בכך כדי לחדד את הגבולות עבור הנאשמים ולהרתיעם במידה רבה מפני ביצוע עבירות נוספות. גם באלו, כך לדידי, יש כדי לצמצם את הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצדם.
61. אכן, עריכת האיזון בין האינטרס הציבורי בהרתעה, הגנה על בטחון הציבור וההכרח להילחם ביד קשה בעבירות האלימות לבין האינטרס הציבורי והאישי בשיקומו של הנאשם איננה מלאכה קלה כלל ועיקר. עם זאת, בנסיבות הייחודיות של המקרה המונח לפניי, לאור הליך השיקום המשמעותי אשר בעיצומו מצויים הנאשמים, בהתחשב בעובדה כי עסקינן בנאשמים צעירים הנמצאים בתחילת דרכם המקצועית, אשר לוקחים אחריות מלאה ומביעים חרטה כנה על ביצוע העבירות, ולאור התסקירים ה"חיוביים" אשר הוגשו בעניינם - אני סבורה כי יש מקום בזו הפעם לתת לנאשמים הזדמנות אמיתית לחזור למוטב ולערוך שינוי בחייהם לעבר שיקומם, ולהסתפק בקביעה כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם בכתב האישום ולהורות על ביטול הרשעתם - בכך יהיה כדי למנוע צמצום אפשרויותיהם להשתלב בשוק העבודה והאקדמיה, וליתן להם כוח נוסף להמשיך בדרכם השיקומית. לצד האמור, מצאתי להדגיש בפני הנאשמים כי ככל שלא יתמידו בדרכם השיקומית, וחלילה ישובו לסורם, הרי שטוב שידעו כי לא יזכו להתחשבות נוספת מצדו של בית המשפט. מן הראוי שידיעה זו תרחף מעל ראשם כל העת.
62. בהקשר זה יצוין כי נתתי דעתי להמלצת שירות המבחן לעניין ההימנעות מהרשעה, אם כי לא מצאתי לאמץ

במלואה את המלצתו לעניין היקף שעות השל"צ. כידוע, המלצת שרות המבחן כשמה היא, המלצה שאיננה מחייבת את בית המשפט אשר אמון על בחינת אינטרסים רחבים מאלה שבוחן שרות המבחן עת מגבש הוא את המלצתו, ולבית המשפט נתונה האפשרות שלא לקבל את ההמלצה במקרה המתאים.

63. **לאור כל האמור לעיל אני מורה על ביטול הרשעת הנאשמים וגזרת עליהם את העונשים הבאים:**

א. צו של"צ בהיקף של 300 שעות.

שירות המבחן יגיש תוך 45 יום תכנית של"צ בעניינם של הנאשמים. לאחר קבלת התכנית, אאשרה ללא צורך בקיום דיון נוסף.

ב. צו מבחן של שירות המבחן למשך שנה מהיום.

הובהרה לנאשמים חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן בביצוע עבודות השל"צ וצו המבחן ומשמעות היעדר שיתוף הפעולה.

העתק מגזר הדין בדחיפות לשירות המבחן.

ג. כל אחד מהנאשמים ישלם פיצוי בסך 5,000 ₪ למתלונן ע"ת/2.

הפיצוי יקוזז מסכום ההפקדות שהופקדו בקופת בית המשפט במסגרת הליכי המעצר מושא תיק זה.

מצ"ב טופס פרטי ניזוק.

ד. כל אחד מהנאשמים יצהיר על התחייבות כספית על סך 10,000 ₪ שלא לעבור כל עבירת אלימות או עבירה של היזק לרכוש במזיד וזאת לתקופה של שנה מהיום.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ב' תמוז תש"פ, 24 יוני 2020, במעמד הצדדים.

הנאשם 1:

כמפורט בגזר הדין, אני מתחייב להימנע במשך שנה מהיום מביצוע כל עבירת אלימות, או עבירה של היזק לרכוש במזיד. הובהר לי כי ככל שאבצע כל עבירת אלימות, או עבירה של היזק לרכוש במזיד במשך שנה מהיום, יושת עלי סך של 10,000 ₪ במזומן.

הנאשם 2:

כמפורט בגזר הדין, אני מתחייב להימנע במשך שנה מהיום מביצוע כל עבירת אלימות, או עבירה של היזק לרכוש במזיד. הובהר לי כי ככל שאבצע כל עבירת אלימות, או עבירה של היזק לרכוש במזיד במשך שנה מהיום, יושת עלי סך של 10,000 ₪ במזומן.

החלטה

נרשמה לפניי התחייבות הנאשמים כמפורט בגזר הדין.

ניתנה והודעה היום ב' תמוז תש"פ, 24/06/2020 במעמד הנוכחים.

**נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיא**